

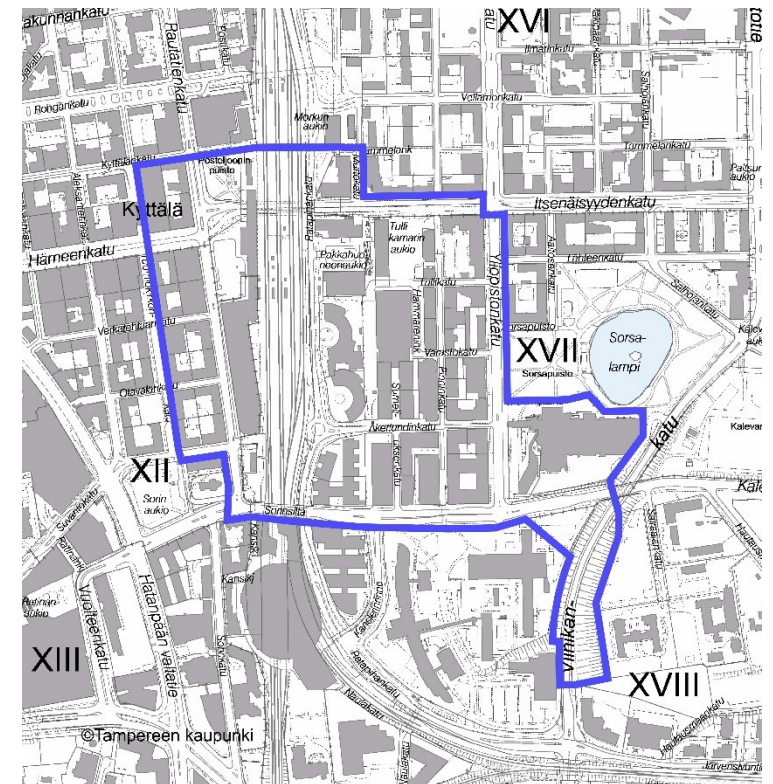
TAMPERE

P-Hämpin laajennus. Maanalainen asemakaava nro 8670.
Diaarinumero TRE:228/10.02.01/2017

Kaupungin vastine muistutuksiin ja lausuntoihin

Kaavaehdotuksen nähtävilläoloaikana 2.12.2021-14.1.2022 saadut
palautteet (yht. 5 kpl) sekä niihin laaditut vastineet

Nähtävillä ollut aineisto: <https://www.tampere.fi/cqi-bin/kaava/kaavadoc?8670>

TIIVISTELMÄ PALAUTTEESTA	VASTINE	TOIMENPITEET
<p>Pirkanmaan liitto:</p> <p>Pirkanmaan liitto ilmoitti, ettei se anna lausuntoa nähtävillä olleesta aineistosta.</p>	<p>Merkittään tiedoksi.</p>	<p>Ei toimenpiteitä.</p>
<p>Väylävirasto:</p> <p>Väylävirasto on tutustunut maanalaiseen asemakaavaehdotukseen ja antaa lausuntonsa rautateiden näkökulmasta.</p> <p>Maanalaisen asemakaavan suunnittelualue sijaitsee Tampereen keskustassa. Pohjoisessa alue ulottuu Kyttälänkadun, Tammelankadun ja Itsenäisyydenkadun alapuolelle ja lännessä Tuomiokirkonkadun alapuolelle. Etelässä alue ulottuu Kalevantien ja Suvantokadun alapuolelle ja idässä Lähteenkadun, Salhojankadun, Yliopistonkadun ja Viinikankadun alapuolelle. Suunnittelualueen yläpuolisille alueille sijoittuu kerrostalovaltaisia asuin-, toimisto- ja liikekortteleita, Tampereen rautatieasema ja henkilöratapiha sekä puisto- ja katualueita. Suunnittelun tavoitteena on luoda asemakaavalliset edellytykset vuonna 2012 valmistuneen kalliopysäköintilaitos P-Hämpin laajennuksen toteuttamiselle. P-Hämpin laajennuksen alustavassa hankesuunnitelmassa esitetään, että hankkeessa toteutetaan yhteensä noin 1000 autopaikkaa käsittävä kalliopysäköintilaitos sekä tarvittavat yhteydet maanpäällisille kiinteistöille ja katuverkolle.</p> <p>Väylävirasto on antanut 11.6.2021 lausunnon asemakaavaluonnoksesta. Väylävirastolla ei ole lisättävää aiempaan lausuntoon. Maanteiden osalta lausunnon antaa toimivaltainen ELY-keskus.</p>	<p>Merkittään tiedoksi.</p> <p>Valmisteluvaiheessa saatu Väyläviraston lausunto sekä siihen annettu vastine on liitetty kaavaselostukseen ja ne sisältyivät nähtävillä olleeseen ehdotusvaiheen aineistoon.</p>	<p>Ei toimenpiteitä.</p>

TIIVISTELMÄ PALAUTTEESTA	VASTINE	TOIMENPITEET
<p>Pirkanmaan ELY-keskus:</p> <p>Valmisteluvaiheen vaihtoehtoista on valittu jatkosuunnitteluun ratkaisu, jossa uusi ajoaukko rakennetaan ainoastaan Viinikankadulle. Pirkanmaan ELY-keskus näkee positiivisena, että Salhojankadun ajoaukosta on luovuttu, sillä sen myötä poistuu riskejä mm. kaupunkikuvan, liikenteen ja pohjavesiolosuhteiden osalta.</p> <p>Ilmanlaatu</p> <p>Kaavaan liittyvässä ilmanlaatuselvityksessä on annettu suosituksia ilmanvaihtoratkaisujen sijoittumisen suhteen. Keskeiset suositukset tulisi vähintään yleispiirteisellä tasolla täydentää kaavamääräyksiin. Maanpäällisissä tulevilla asemakaavamuutoksissa ja yleissuunnitelmissa on mahdollista tämän jälkeen tehdä tarkentavaa tulkintaa ja asettaa täsmällisempiä määräyksiä.</p> <p>Vesiolosuhteet</p> <p>Kaavaehdotuksen mukaisessa maanalaisessa pysäköintitilassa hulevesien hallintaa on tarpeen järjestää ohjaamalla ajoaukkojen ympäristössä pintavesiä pois joutumasta maanalaisiin tiloihin. Pintavesiä voi tästä huolimatta joutua pysäköintitiloihin, jolloin hulevesien poisto on tarpeellista ja vaatii myös laadullista hallintaa. Kaavamääräyksissä on edellytetty hulevesisuunnitelmaa sekä rakentamista että toimintaa koskien. Hulevesien osalta kaavamääräystä olisi hyvä täydentää siten, että tuodaan esille keskeiset riskit ja edellytetään niiden hallintaa.</p> <p>Hulevesiä keskeisempi vesienhallintakäytäntö kaavaehdotuksen maanalaisessa kallioperään sijoittuvassa pysäköintihallissa on pohjavedestä muodostuvat vuotovedet ja niiden hallinta sekä hallin sisällä hulevesien tapaan että laajemmin hallin ympäristössä pohjavesivaikutusten osalta. Rakentamisen ja käytön aikana muodostuva vuotovesi vaikuttaa laskevasti pohjavesien korkeuteen ja voi sitä kautta vaikuttaa paikoin myös maaperän kantavuuteen. Kyseessä on yksi hankkeen keskeisistä ympäristövaikutuksista. Riskejä, hallintakeinoja ja jatkoselvitystarpeita on avattu kaava-aineistossa, ja</p>	<p>Lausunnon johdosta kaavaselostusta, vaikutusten arviointiraporttia ja alustavaa hankesuunnitelmaa sekä kaavan yleismääräyksiä täydennettiin jäljempänä kuvatulla tavalla.</p> <p>Ilmanlaatu</p> <p>Ympäristönsuojelulain (527/2014) 144 § mukaan kunnan on käytettävissä olevin keinoin turvattava hyvä ilmanlaatu alueellaan ottaen huomioon lain 141 §:ssä tarkoitetut ympäristönsuojeluvuorot ja -tavoitteet. Kaavaprosessin aikana on laadittu tätä säädöstä toteuttava ilmanlaatuselvitys, jossa esitetyt suositukset kohdistuvat ensisijaisesti samassa raportissa käsiteltyyn, maanpäällisellä alueella vireillä olevaan Asemakeskus- hankkeen asemakaavaan nro 8640.</p> <p>Suosituksissa käsitellään mm. Asemakeskus-hankkeen vuoden 2019 yleissuunnitelmassa esitetyn korkean rakentamisen, puistokannen ja kansirakenteen alapuoliseen tilaan esitetyn saattoliikenteen alueen poistoilman johtamista sekä Posteljoonipuiston eteläreunan kasvillisuuden mahdollisia vaikutuksia Rautatienkadun ja Itsenäisyydenkadun ajoneuvoliikenteestä johtuvan katupölyn leviämiseen. P-Hämpin laajennuksen ilmanvaihtoon liittyen selvityksen johtopäätöksissä todetaan, että poistoilmakuilut tulee sijoittaa suhteellisen avonaisiin ja helposti tuulettuviin paikkoihin pois asuntojen välittömästä läheisyydestä ja puistojen oleskelualueilta.</p> <p>Selvityksen ja vaikutusten arvioinnin johtopäätös, jonka mukaan hankkeen toteutumisen välittömät vaikutukset yläpuolisen alueen ilman laatuun ovat vähäisiä, on yhtenevä kaavaprosessin aikana tehtyjen P-Hämpin sisätilojen ja poistoilman pienhiukkaspitoisuuden mittaustulosten kanssa. Kalliotilojen ilmanvaihdon tekninen toteutustapa määritellään vasta maanalaisesta kaavasta seuraavien suunnitteluvaiheiden ja lupamenettelyiden yhteydessä. Yläpuolisen alueen maankäyttöä ja rakentamista koskevia ratkaisuja tehdään huomattavassa määrin maanalaisesta kaavasta riippumattomassa muussa suunnittelussa. Nämä tekijät sekä jäljempänä kuvattu kaavan yleismääräyksiin tehty lisäys huomioiden ilmanvaihtoratkaisuihin kohdennetun kaavamääräyksen antamista ei pidetä tarpeellisena.</p>	<p>Kaavaselostuksen, vaikutusten arviointiraportin ja alustavan hankesuunnitelman sekä kaavan yleismääräysten täydentäminen.</p>

TIIVISTELMÄ PALAUTTEESTA	VASTINE	TOIMENPITEET
<p>toimenpiteisiin on jo ryhdytty käynnistämällä pohjavesien esitarkkailu. Kaavamääräyksiä on tarpeen täydentää tuomalla esiin keskeiset riskit ja edellyttäen niiden hallintaa lisäselvitystarpeineen.</p> <p>Ilmasto</p> <p>Kaavoituksen yhteydessä on arvioitu hankkeen päästövaikutuksia. Kaavan selvitysaineistoissa on todettu, että hanke vähentää keskustan katuverkon liikennesuoritetta arviolta 8,5%. Maanalaisten pysäköintipaikkojen määrän kasvu kasvattaa ensi kädessä keskustan pysäköintikapasiteettia. Tätä kautta syntyy mahdollisuus vähentää pintapysäköintiä sekä jouhevoittaa kestävien liikkumistapojen sujuvuutta ja täydentää keskustan yhdyskuntarakennetta. Mikäli kaavan maanpinnalle mahdollistamat toimenpiteet eivät toteudu, saattaa kaava lopputulemana kasvattaa keskustaan suuntautuvan henkilöautoilun määrää liikennesuoritteiden vähenemisen sijaan. Epävarmuustekijät on hyvä tuoda kaavan vaikutusten arvioinnissa esiin.</p> <p>ELY-keskus näkee positiivisena, että louhinnan päästövaikutuksia on arvioitu. Selvityksessä todetaan, että hankkeen hiilijalanjälkeen voidaan vaikuttaa mahdollisuuksien mukaan mm. kierrätysmateriaaleja suosimalla ja ilmastoystävällisellä pintamateriaalien valinnalla. Tämän osalta on mahdollista täydentää kaavamääräyksiä tai suosituksia.</p> <p>Turvallisuus</p> <p>Pelastusturvallisuutta ja henkilöturvallisuutta on käsitelty kaava-aineistossa tunnistuen keskeisiä riskejä ja jatkoselvitystarpeita. Keskeiset riskit ja niiden hallinta prosesseineen olisi tarpeen jatkossa huomioida myös kaavamääräyksissä.</p> <p>Kaava sisältyy ELY-keskuksen MRL 18.2 mukaiseen valvontatehtävään ja siitä tulee pitää MRL 66 mukainen viranomaisneuvottelu.</p>	<p>Vesiolosuhteet</p> <p>Kaavavaiheessa arvioitavissa olevat pinta- ja pohjavesiin kohdistuvat vaikutukset, vaikutusten hallintakeinot sekä teknisten järjestelmien yleiset suunnitteluperiaatteet on kuvattu kaavaselostuksessa ja sen liiteaineistossa. Lausunnon johdosta aineistoja täydennettiin lähialueelle sijoittuvia pohjaveden tutkimuspisteitä sekä P-Hämpin olemassa olevien kalliotilojen pohjavesisuhteita ja vuotovesiä (kuivatusvesiä) koskevilla tiedoilla.</p> <p>Pohjaveden pinnankorkeuden seuranta on tehty nykyisen P-Hämpin vaikutusalueella sen rakentamisajasta lähtien. P-Hämpin vuotovesien (kuivatusvesien) sekä pintavesien (hulevesien) hallintaa palvelevat rakenteet ja laitteet ovat osa tavanomaisia kalliotilojen käytön mahdollistavia teknisiä järjestelmiä. Viinikankadulta uuteen ajotunneliin mahdollisesti kulkeutuvan pintaveden määrässä tai laadussa ei nähdä olevan P-Hämpin nykyisistä ajotunneleista olennaisesti poikkeavia ominaisuuksia.</p> <p>Kaavan vaikutusten arvioinnissa on todettu, että hankkeen toteutuessa pohjavedenpinnan tasoon voi tulla rakentamisen aikaisia (tilapäisiä) ja käytön aikaisia / pysyviä) pieniä muutoksia. Pohjavedenpinnan mahdolliseen alenemaan liittyvät painumariskit on arvioitu vähäisiksi ja ne koskevat lähtökohtaisesti alueita, joilla esiintyy hienorakeisimpia pintamaalajeja, kuten savea ja silttiä. Viinikankadun ympäristöstä koottujen tietojen perusteella maapohjaveden ja painumaherkkien kalliopinnan yläpuolisten pehmeiden maakerrosten osuus betonitunnelin alueella on arvioitu vähäiseksi.</p> <p>Kaavaa seuraavissa suunnitteluvaiheissa maa- ja kallioperää koskevia tietoja täydennetään lisätutkimuksin. Pohjaveden ennakkoseurantaohjelman tarkastamisen ja tutkimuspisteiden lisäämisen tarvetta arvioidaan ja mm. perustamistapaselvityksen tiedot tarkastetaan toteutettavaksi esitettävää hanketta ja rakentamisajankohtaa vastaaviksi.</p> <p>Kalliotilojen pintavesien sekä vuotovesien (kuivatusvesien) hallinta käsitellään ja tekniset ratkaisut määritellään rakennuslupavaiheessa osana hankkeen normaalia taloteknistä suunnittelua. Viinikankadun hulevesien hallintaan liittyvät yksityiskohdat tutkitaan maanpäällisen alueen suunnittelun (katusuunnittelun) yhteydessä. Uusien</p>	

TIIVISTELMÄ PALAUTTEESTA	VASTINE	TOIMENPITEET
	<p>katurakenteiden ja kalliotilojen taloteknisten järjestelmien toteutusvaiheen suunnittelu ja luvitus perustuu asemakaavasta erillisiin säädöksiin ja suunnittelumääräyksiin.</p> <p>Mahdollisten yläpuolisen alueen puisten perustusrakenteiden huomioon ottamisesta määrätään Tampereen rakennusjärjestyksen 30§:ssä, jossa edellytetään mm., että rakennustyön aikaiset pohjaveteen kohdistuvat muutokset edellyttävät asiantuntijan laatimaa pohjaveden hallintasuunnitelmaa ja siihen liittyvää pohjaveden tarkkailuohjelmaa, ja että pohjaveden pintaa alentavat toimenpiteet edellyttävät lisäksi Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupaharkintaa.</p> <p>Mahdollisten pohjavedenpinnan tasoa muuttavien toimenpiteiden edellytykset ratkaistaan tarvittaessa vesilain mukaisessa lupamenettelyssä. Nykytilanteessa vesilaissa luvanvaraisiksi säädettyjä toimenpiteitä koskevat päätökset tekee Länsi- ja Sisä-Suomen Aluehallintovirasto. Varsinaista lupakäsittelyä edeltävästä vaiheesta, jossa luvan tarvetta arvioidaan, vastaa Pirkanmaan ELY-keskus.</p> <p>Ilmasto</p> <p>Lausunnon johdosta kaavan vaikutusten arviointia täydennettiin liikennesuoritteen muutoksiin liittyvien vaikutusten ja epävarmuustekijöiden osalta.</p> <p>Lausunnossa mainittu arvio liikennesuoritteen vähenemisestä koskee mahdollisia yhteisvaikutuksia, jotka syntyisivät kaikkien suunnitteilla olevien keskustan maanalaisten hankkeiden toteutuessa. Kokonaisuutta, ja toisaalta myös tilannetta, jossa hankkeista toteutuisi vain P-Hämpin laajennus, on arvioitu myös aiemmin jo voimassa olevien maanalaisten asemakaavojen nro 8437 (Kunkun parkki) ja nro 8676 (Näsikallion eritasoliittymä ja Amuritunneli) yhteydessä. Yhteisvaikutukset oli tunnistettu paitsi kaupungin tärkeäksi strategiseksi tavoitteeksi, myös vaikutusten arvioinnin epävarmuustekijäksi.</p> <p>Kaavan toteutumisella on toiminnallisia ja taloudellisia kytköksiä myös maanpäällisellä alueella suunnitteilla oleviin hankkeisiin. Suoraa ja välitöntä ohjausvaikutusta maanpäällisen alueen maankäytön tai</p>	

TIIVISTELMÄ PALAUTTEESTA	VASTINE	TOIMENPITEET
	<p>liikennesuorituksen muutoksiin ei maanalaisella kaavalla kuitenkaan ole.</p> <p>Hankkeen hiilijalan- ja hiilikädenjäljen laskennan mukaan suurimmat hiilidioksidipäästöt syntyvät rakentamisen aikana louheen, betonin ja asfaltin käytöstä. Laskelman perusteella muiden materiaalivalintojen merkitys hiilijalanjälkeen on yleisesti ottaen pieni. Yksittäisten rakennusmateriaalien ilmastovaikutuksia voi olla toteutussuunnitteluvaiheessa mahdollista arvioida tarkemmin, mutta arviointi tulee tehdä koko elinkaaren, ei pelkästään materiaalin valmistuksessa syntyneiden päästöjen perusteella.</p> <p>Käytön aikana suurimmat päästöt syntyvät energiankulutuksesta. Käytön aikaisen nollaenergiatavoitteen lisäksi hankkeen elinkaareissa tavoitellaan hiilineutraalisuutta alustavassa hankesuunnitelmassa kuvailluin reunaehdoin. Toteutusvaiheen suunnittelussa huomioitaviksi tulevat mm. rakennuksen energiatehokkuutta käsittelevät maankäyttö- ja rakennuslain 117 § kohdat g, h ja l, jossa määrätään mm., että rakennukset tulee niiden käyttötarkoituksen edellyttämällä tavalla suunnitella ja rakennetaan siten, että energiaa ja luonnonvaroja kuluu säästeliäästi. Rakennushankkeeseen ryhtyvän on arvioitava lämmitysjärjestelmää koskeva tekninen, ympäristöön liittyvä ja taloudellinen toteutettavuus, sekä osoitettava laskelmalla laissa määritellyn uusiutuvan energian vähimmäisosuuden täytyminen.</p> <p>P-Hämpin laajennuksen toteutuessa todennäköisenä pidetyt välilliset vaikutukset maanpäälliseen maankäyttöön ja pysäköintikapasiteettiin – käytännössä nykyisen P-Aseman poistuminen ja kyseisen kiinteistön uudisrakentaminen - ratkaistaan ja vaikutukset arvioidaan maanpäällisen alueen asemakaavoissa. Tästä johtuen myös P-Hämpin laajennuksen ilmastovaikutukset tullaan huomioimaan valmisteilla olevien Asemakeskus- hankkeen selvitysten yhteydessä. Yksittäisiä hankkeita laajempien kokonaisuuksien sekä yleisemmin koko keskustan liikenteen ja pysäköinnin järjestämistä sekä näistä syntyviä ilmastovaikutuksia on tarkoituksenmukaista ohjata ja arvioida yleiskaavatasolla.</p> <p>Kaupungin sekä hankkeesta vastaavan tahon pyrkimykset hiilineutraaliteettiin on jo määritetty strategisella tasolla. Jo noudatettavien rakennusten energiatehokkuutta koskevien säädösten</p>	

TIIVISTELMÄ PALAUTTEESTA	VASTINE	TOIMENPITEET
	<p>rinnalla valmisteilla olevat vähähiilisen rakentamisen kriteerit otetaan ensin käyttöön julkisissa rakennushankkeissa. Tavoitteena on, että rakennusten elinkaaren aikaista hiilijalanjälkeä ohjataan myös lainsäädännöllä jo 2020-luvun puoliväliin mennessä.</p> <p>Turvallisuus</p> <p>Palo- ja henkilöturvallisuuteen ja pelastustoimen toimintaedellytyksiin liittyviä ratkaisuja ohjaavat asemakaavasta riippumattomat säädökset ja määräykset, kuten Ympäristöministeriön asetus rakennusten paloturvallisuudesta (YMa 848/2017). Vaatimusten mukainen toteutustapa varmistetaan jatkosuunnittelun ja lupakäsittelyiden yhteydessä toiminnalliseen palomitoitukseen perustuvalla suunnittelulla.</p> <p>Viranomaisneuvottelu</p> <p>Maankäyttö- ja rakennuslain 66§:n ja -asetuksen 26§:n mukainen viranomaisneuvottelu järjestettiin 1.2.2022. Neuvottelussa käsiteltiin kaavaehdotuksesta saatua palautetta ja sen huomioon ottamista. Neuvottelusta laadittu muistio on liitetty kaava-asiakirjoihin ja neuvottelua koskevat tiedot lisätty kaavaselostukseen.</p> <p>Yleismääräyksiin tehty lisäys</p> <p>Kaavaan lisätty uusi yleismääräys edellyttää, että hanketta koskeviin lupahakemuksiin on liitettävä hanketta koskevat aiemmat viranomaispäätökset sekä ajantasainen kuvaus hankkeen sisällöstä, suunnittelu- ja selvitystilanteesta, muista hanketta koskevista lupamenettelyistä ja todennäköisistä merkittävistä ympäristövaikutuksista sekä toimenpiteistä, joilla rakentamisen ja käytön aikaisia ympäristövaikutuksia hallitaan. Selvitysten ja toimenpiteiden riittävydestä on kuultava asianomaisia viranomaisia ennen lupahakemusta koskevan päätöksen tekemistä.</p> <p>Yleismääräyksen täydentämisen lähtökohtana käytettiin maankäyttö- ja rakennuslain 19. lukua (mm. 132§, 134§ ja 134a§) sekä ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (YVA-lain) 4. lukua, jossa määrätään ympäristövaikutusten arvioinnin huomioon ottamisesta myöhemmissä lupamenettelyissä ja luvissa. Määräyksen</p>	

TIIVISTELMÄ PALAUTTEESTA	VASTINE	TOIMENPITEET
	<p>sisällöstä on pyydetty Pirkanmaan ELY-keskuksen kommentit ennen kaavan hyväksymiskäsittelyä.</p> <p>Hankkeen toteutusvaiheessa noudatettaviksi tulevat lupamenettelyjä, suunnitelmien sisältöä ja viranomaisten kuulemista sekä vaikutusten selvittämistä ja seurantaa koskevat velvoitteet muodostuvat pääosin asemakaavasta riippumattoman muun regulaation kautta. Lupaprosessien yhteydessä hyväksyttävissä ja hallittavissa olevat vaikutukset määritellään ja arvioidaan uudelleen toteutusvaiheen suunnitelmien ja selvitysten pohjalta.</p> <p>Kaavaa laadittaessa ei ole tiedossa missä laajuudessa ja millä aikajänteellä kaava lopulta toteutuu. Mahdollinen vaiheittainen toteutuminen voi jatkua pitkälle tulevaisuuteen, jolloin ensimmäisten ja viimeisten vaiheiden välillä sekä suunnittelua ja rakentamista ohjaavat säädökset, että maanpäällisen alueen asemakaavat ja maankäyttö ovat saattaneet muuttua. Lisäksi toteuttaminen voi edellyttää muutoksia kussakin vaiheessa jo olemassa oleviin kallioiloihin, jolloin lupavalmistelussa on huomioitava myös niitä koskeneet aiemmat viranomaispäätökset. Tästä johtuen on mahdollista, että kaavavaiheen alustaviin suunnitelmiin ja vaikutusten arviointiin perustuva kaavamääräys saattaisi johtaa kaavan toteutumista tahattomasti rajoittavaan tai muulla tavoin epätarkoituksenmukaiseen lopputulemaan. Tosiasiallisesti muun lainsäädännön mukaisissa menettelyissä ratkaistavia tekijöitä käsittelevät kaavamääräykset olisivat sekä tarpeettomia, että pahimmassa tapauksessa ristiriidassa muiden säädösten ja määräysten kanssa.</p>	

TIIVISTELMÄ PALAUTTEESTA	VASTINE	TOIMENPITEET
<p>Pirkanmaan maakuntamuseo:</p> <p>Maakuntamuseo on antanut hankkeesta aiemmin lausunnon ELY-keskukselle YVA-lain mukaisesti (diar. 317/2019) sekä Tampereen kaupungille tarkistetusta osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja valmisteluaineistosta (diar. 517/2021). Edellisessä lausunnossaan maakuntamuseo edellytti, että kulttuuriympäristöön kohdistuvien vaikutusten arviointia tulee täydentää tiedoilla siitä, miten ajotunnelit ja liikennejärjestelyt sijoittuvat ja näkyvät lähimaisemassa sekä katutasossa tarkasteltaessa. Lisäksi todettiin tarve kirjata kaavaselostukseen ajotunnelin ympäristön rakennetun kulttuuriympäristön arvot ja vaikutukset niihin. Valmisteluaineiston nähtävillä olon jälkeen vaikutusarviointia ja havainneaineistoa on täydennetty koko aluetta koskevien lähtötietojen sekä jatkovalmisteluun edenneen Viinikankadun vaihtoehdon osalta. Kaavaselostuksessa on arvioitu vaikutuksia, joita maanpäällisistä rakenteista ja katujärjestelyiden muuttumisesta voi syntyä.</p> <p>Ehdotusvaiheessa toteutettavaksi on valittu vaihtoehto 1., jossa uusi ajoyhteys rakennetaan ainoastaan Viinikankadulle. Maakuntamuseo katsoo, että tämä on kulttuuriympäristön ja kaupunkikuvan kannalta myönteinen ratkaisu, sillä maastoleikkaukseen sijoittuva ja kasvillisuuden rajaama Viinikankatu ei ole kiinteässä maisemayhteydessä lähistöllä sijaitseviin maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaisiin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin.</p> <p>Viinikankadun, Ratapihankadun ja Järvensivuntien liittymän kaupunkikuva on melko suurimittakaavaista ja kestää siten hyvin muutoksia. Tampereen yliopiston Atalpa-rakennus ei kuulu maakunnalliseen arvoalueeseen, eikä sillä ole suojelumerkintöjä. Ajotunnelin sijoittaminen Viinikankadulle luo tarvetta leventää katualuetta rakennuksen edustalla, jolloin rakennuksen ja kadun välissä sijaitseva nurmikaistale ja puurivistö jouduttaisiin poistamaan kaava-aineistossa esitetyllä tavalla. Tällä ei kuitenkaan ole huomattavaa merkitystä kulttuuriympäristön kannalta. Ajotunneli liittyy luontevasti osaksi sen eteläpuolella sijaitsevia, mm. Tampere–Jyväskylä -radan rautatiesillan ja</p>	<p>Lausunnon johdosta kaavamääräyksiä täydennettiin uudella yleismääräyksellä, joka edellyttää, että maanalaisesta rakentamisesta johtuvista toimenpiteistä, jotka edellyttävät muutoksia yläpuolisella alueella sijaitseviin arvokkaisiin kulttuuriympäristökohteisiin tai -alueisiin, on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.</p> <p>Maanalaisella kaavalla ei voida mahdollistaa yläpuolisen alueen kulttuuriympäristön arvojen heikentämistä tai vaarantamista, eikä arvojen säilymistä voida katsoa olevan uhattuna, ellei asiaa ole voimassa olevissa maanpäällisissä asemakaavoissa tai mahdollisilla muilla asian käsittelyyn vaikuttavilla päätöksillä ratkaistu toisin. On kuitenkin mahdollista, että maanalaisen kaavan toteuttamisen välillisenä vaikutuksena yläpuolisella alueella tapahtuisi muita kulttuuriympäristön nykytilaa muuttavia toimenpiteitä, joiden toteutus ei lähtökohtaisesti edellytä museoviranomaisen kuulemista. Tästä johtuen edellä esitetty lisäys kaavan yleismääräyksiin nähtiin tarpeellisenä ja perusteltuna.</p> <p>Lisäksi kaavan yleismääräyksiä täydennettiin Pirkanmaan ELY-keskuksen lausunnosta annetussa vastineessa kuvatulla uudella määräyksellä, joka koskee hanketta koskevien lupahakemusten yhteydessä edellytettäviä suunnittelu- ja selvitysaineistoja sekä viranomaisten kuulemista.</p>	<p>Kaavan yleismääräysten täydentäminen.</p>

TIIVISTELMÄ PALAUTTEESTA	VASTINE	TOIMENPITEET
<p>Viinikan liikenneympyrän muodostamia, suuren mittakaavan liikennejärjestelyitä.</p> <p>Kaavaselostuksessa todetaan, että kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön kohdistuvia vaikutuksia voi syntyä uuden ajoyhteyden sekä uusien sisäänkäyntien, pysty-yhteyksien ja tekniikkakuilujen maanpäällisten rakenteiden toteuttamisesta. Maanalainen asemakaava ei kuitenkaan muuta maanpäällisellä alueella voimassa olevia asemakaavoja, eikä sen ohjausvaikutus ulotu maanpäällisen alueen muutoksiin. Maanalaisen asemakaavan yleismääräyksissä edellytetään kuitenkin, että maanalaisen rakentamisen suunnittelussa ja toteutuksessa on kiinnitettävä erityistä huomiota yläpuoliselle alueelle sijoittuvasta muusta rakentamisesta, arvokkaasta kulttuuriympäristöstä tai arkeologisista kohteista johtuviin laatuvaatimuksiin, selvitystarpeisiin ja rajoituksiin.</p> <p>P-Hämpin laajennuksen uudet henkilösisäänkäynnit ja tekniikkakuilut sijoittuisivat varsinaisten pysäköintitilojen läheisyyteen. Maanpäälliset rakenteet on tarkoitus integroida rakentamisen aikana olemassa tai suunnitteilla oleviin rakennuksiin ja rakenteisiin. Mahdollisia sijoituspaikkoja ovat mm. nykyinen Asematunneli; Asemakeskushankkeen uudisrakennukset henkilöratapihan länsi- ja itäpuolisilla alueilla; Tullin alueen olemassa tai suunnitteilla olevat rakennukset sekä Kalevantien pohjoisreuna mahdollisen ajotunnelin poistumisportaan osalta. Sijoitusalueet sijaitsevat suurelta osin arvokkaiksi tunnistettujen rakennettujen kulttuuriympäristöjen alueilla. Maakuntamuseo painottaa, että pysty-yhteydet on toteutettava kulttuuriympäristön arvoja vaarantamatta, hienovaraisesti ympäristöön sovittaen.</p> <p>Muilta osin maakuntamuseolla ei ole asemakaavaehdotuksesta tai sen liiteaineistoista huomautettavaa.</p> <p>Hankkeen edetessä maakuntamuseo pyytää saada arvioitavaksi henkilösisäänkäyntien sijoittelua ja rakenteita koskevat suunnitelmat sekä ajotunnelin tarkennetut suunnitelmat. Aineistoihin pyydetään liittämään havainnekuvat, joiden avulla</p>		

TIIVISTELMÄ PALAUTTEESTA	VASTINE	TOIMENPITEET
vaikutuksia rakennettuun kulttuuriympäristöön on mahdollista arvioida.		
<p>Tampereen polkupyöräilijät ry:</p> <p>Kaava on kehittynyt hyvään suuntaan sikäli, että ongelmallinen Salhojankadun ramppi on jätetty pois suunnitelmasta. Toivomme kuitenkin, että kaavoituksen jälkeen tehtävässä tarkemmassa suunnittelussa yritettäisiin löytää ratkaisut, joilla Viinikankadulle löytyy tilaa jalankulun ja pyöräilyn väylille molemmin puolin katua. Viinikankadun tilankäyttösuunnitelmissa eroteltua väylää on ehdotettu vain toiselle puolelle, mutta jalankulua ja pyöräliikennettä on yhtäläillä molemmin puolin. Erottelun toteuttaminen ei vaadi kovin paljoa lisää tilaa ja uskomme, että laadukkaalla suunnittelulla esimerkiksi sisäänajorampin yksityiskohdissa voidaan tämä saavuttaa.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Maanalaisen kaavan toteuttamisen kannalta tarpeellisten maanpäällisten rakenteiden sijoittamista ja katujärjestelyiden toteuttamista ohjataan maanpäällisen alueen asemakaavoilla sekä katu- ja rakennussuunnitelmissa.</p> <p>Yhdyskuntalautakunnan 13.4.2021 hyväksymää Viinikankadun ja Ratapihankadun alueravaussuunnitelmaa laadittaessa tutkittiin mahdollisuutta esittää erotellut jalkakäytävät ja 2-suuntaiset pyörätiet Viinikankadun kummallekin puolelle. Tarkastelun tuloksena todettiin mm., että Atalpan ja Saarioisten rakennusten välisellä alueella sekä Kalevantien risteyssillan kohdalla katualue olisi tälle vaihtoehdolle liian kapea. Lisätilan saaminen edellyttäisi mm. Kalevantien risteyssillan silta-aukon leventämistä sekä maanpäällisen alueen asemakaavojen muuttamista. Lisäksi todettiin, että jalankulun ja pyöräliikenteen reitit tulevat tässä yhteydessä tarkastella Viinikan liittymästä Sammonaukiolle ulottuvana kokonaisuutena.</p> <p>Kun Viinikankadun katusuunnittelun käynnistäminen tulee ajankohtaiseksi, aluevarausuunnitelmassa sekä siihen perustuvassa maanalaisen kaavan havainneaineistossa esitetyt ratkaisut jatkokehitetään. Suunnittelun edetessä tutkitaan myös katusuunnitelmiin liittyvät maanpäällisen alueen asemakaavojen muutostarpeet. Maanalaisen kaavan toteutuminen ei estä muistutuksessa esitetyn ratkaisun sisällyttämistä katujärjestelyiden jatkosuunnittelussa tutkittaviin vaihtoehtoihin.</p>	<p>Ei toimenpiteitä.</p>